

Ekonom Vlachynský: Co znamená současná inflace pro blízkou budoucnost

- CZ24 News | 25. ledna 2022

ČESKO: Rok 2021 přinesl na jedné straně poměrně rychlé ekonomické oživení z pandemického propadu roku 2020, ale poprvé od 90. let minulého století se ve vyspělých ekonomikách dostala do pozornosti cenová inflace.

Rostoucí ceny se nevyhnuly ani Slovensku. V listopadu 2021 dosáhla cenová inflace 5,57 %, nejvyšší míru od vstupu do Eurozóny. Inflaci meziročně nejvýrazněji podpořil růst cen potravin. Potravin byly meziročně dražší ve všech 9 sledovaných potravinových třídách.

K růstu cen různých zboží a komodit přispěly i unikátní události – blackout v Texasu nebo velký požár japonské továrny, omezení obchodu exprezidenta Trumpa, záplavy v Britské Kolumbii, technické odstávky velkých elektráren, mráz v Brazílii, záplavy v Evropě a mnohé jiné.

Na vysvětlení celosvětového nárůstu inflace jsou však tyto události nedostatečné. Poslední dva roky byly výjimečné i z hlediska práce centrálních bank. S příchodem pandemie na jaře 2020 bilance hlavních centrálních bank prudce vzrostly. Zatímco za 12 let (2007 – 2019) narostly zhruba o 14 bilionů dolarů, za 20 měsíců od března 2020 do listopadu 2021 přibýlo dalších 12 bilionů dolarů.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Většina nových peněz však neskončila v ruce spotřebitelů a nezvedala ceny spotřebního zboží. Místo toho končila o úroveň výše - na akciovém trhu a trhu jiných investičních aktiv, například nemovitostí. Prudké zesílení aktivity centrálních bank a vznik nových kanálů, kterými nově vytvořené peníze proudí do peněženek spotřebitelů, jsou možnými důvody, proč se monetární politika začala projevovat v cenové inflaci.

Inflace s sebou nese několik rizik. V textu je identifikujeme jako:

- Změna relativních cen
- Zombie ekonomika
- Pomýlení investoři
- Inflační daň a daň z inflace
- Složitější spoření a nucené spekulace
- Fiskální problémy
- Fiskální iluze

Růst cen se v tomto momentě nedá zastavit. Rostoucí ceny jsou obrazem událostí, které se již

staly nebo právě probíhají. Důležité v tomto momentě bude, aby si politici dokázali sedět na ruce. Mnohem větší problémy než rostoucí ceny totiž vždy způsobují politická opatření, která jim v tom mají zabránit. V textu vzpomínáme:

- Regulace cen. Každá cenová regulace nevyhnutelně vyvolá nedostatek statku nebo jeho přebytek vedoucí k plýtvání.
- Navyšování veřejných výdajů. Zvýšení mezd a důchodů bude vytvářet dodatečnou díru v rozpočtu.
- Další regulace. Velkým nebezpečím je omezení obchodu.

Slovensko má omezené možnosti jak proti inflaci zasáhnout, protože monetární politiku provádí Evropská centrální banka. Proto se musí slovenská vláda soustředit na snižování negativních dopadů. To jsou zejména dvě činnosti:

- Stabilizovat rozpočet na výdajové straně. V případě zpřísnění monetární politiky se země poměrně rychle a nečekaně mohou dostat do situace, že o státní dluh nebude mezi investory zájem.
- Nepodlehout pokušení na škodlivé regulace. Nadcházející měsíce budou politicky náročné, růst cen se do peněženek voličů zapracovává teprve postupně. Nabízení politických „řešení“ inflace bude intenzivnější.

Od konsolidace EU a vytvoření Eurozóny se pohybovala cenová inflace většinu času na úrovni 2 % ročně a méně. Na začátku pandemie se inflace propadla a následně vyletěla nahoru a v prosinci 2021 dosáhla v Eurozóně úrovně 5 %. Analytikům centrálních bank se takový inflační vývoj nepodařilo předvídat, dokonce ani v relativně krátkém období.

AUTOR: Martin Vlachynský